

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου "Κύρωση Πρωτοκόλλου στη Συνθήκη της Ανταρκτικής για την περιβαλλοντική προστασία μετά του ειδικού κειμένου και των συνημμένων παραρτημάτων"

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Στις 4 Οκτωβρίου 1991 υπογράφηκε στη Μαδρίτη το Πρωτοκόλλο στη Συνθήκη της Ανταρκτικής του 1959 για την προστασία της Ανταρκτικής και του περιβάλλοντός της. Το Πρωτόκολλο αυτό υπέγραψε η Ελλάδα και η πλειοψηφία των κρατών μερών της Συνθήκης της Ανταρκτικής του 1959 για το νομικό καθεστώς της ηπείρου αυτής.

Στο πρόσωπο του Πρωτοκόλλου επαναλαμβάνονται οι αρχές που πρέπει να πρυτανεύουν σχετικά με τη χρήση της παγωμένης ηπείρου, όπως χρησιμοποίησή της μόνο για ειρηνικούς σκοπούς, προαγωγή σ' αυτήν της επιστημονικής συνεργασίας, αποφυγή κάθε ενέργειας που θα είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία διαφορών σχετικά με το καθεστώς της και υιοθετούνται νέες αρχές για την περιβαλλοντική της προστασία και τον έλεγχο διατήρησης της Ανταρκτικής και των εξαρτημένων και σχετιζόμενων μ' αυτήν οικοσυστημάτων.

Το ανωτέρω Πρωτόκολλο αποτελείται από 27 άρθρα, από ένα ειδικό κείμενο με 13 άρθρα αναφορικά με το πως θα εφαρμόζεται διαιτησία για την επίλυση διαφορών ως προς την περιβαλλοντική προστασία της Ανταρκτικής, όπως επίσης από 4 Παραρτήματα.

Το Πρωτόκολλο στα 27 άρθρα του καθιερώνει μία ουσιαστική περιβαλλοντική προστασία ενός τεράστιου γεωγραφικού χώρου -άνω των 14.000.000 τετραγ. χιλιομετρών- τόσο σημαντικού για την ισορροπία του διεθνούς παγκόσμιου κλίματος καθιερώνοντας συγχρόνως στο άρθρο 7 μία απαγόρευση εκτός βέβαια της επιστημονικής έρευνας, όλων των δραστηριοτήτων εκείνων που αφορούν την εκμετάλλευση των ορυκτών πόρων της Ανταρκτικής. Η απαγόρευση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 25, αφορά μία περίοδο τουλάχιστον 50 χρόνων από τη θέση σε ισχύ του Πρωτοκόλλου. Περαιτέρω λαμβάνονται ειδικά προστατευτικά μέτρα για τους ζωικούς πληθυσμούς της παγωμένης ηπείρου και του θαλάσσιου περιβάλλοντος αυτής, όπως επίσης μέτρα αναφορικά με την προστασία της Ανταρκτικής από όλες τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες του ανθρώπου στα πλαίσια του όλου νομικού συστήματος της Ανταρκτικής, που ανακηρύσσεται, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου ως διεθνές προστατευόμενο πάρκο αφιερωμένο στην επιστήμη και στην ειρήνη. Επίσης δημιουργείται με το άρθρο 11 μία Επιτροπή για την Περιβαλλοντική Προστασία της Ανταρκτικής, η οποία μελλοντικώς θα δημιουργήσει και το Καταστατικό του εσωτερικού κανονισμού της. Ακόμη με βάση το άρθρο 14 αυτής καθιερούται ένας έλεγχος της προστασίας της Ανταρκτικής από παρατηρητές από κράτη μέλη του Πρωτοκόλλου και καθορίζεται με το άρθρο 15 ένας τρόπος συμπεριφοράς για την περίπτωση αντιμέτωπησης εκτακτης ανάγκης. Τέλος, τα 4 Παραρτήματα του Πρωτοκόλλου αφορούν α) την εκτίμηση της περιβαλλοντικής επίδρασης των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην Ανταρκτική, β) τη διατήρηση της Ανταρκτικής Πανίδας και Χλωρίδας, γ) την απόρριψη απορριμάτων και απομακρυνση αυτών, και δ) την πρόληψη της θαλάσσιας μόλυνσης.

Αξίζει εδώ να τονισθεί ότι με το Πρωτόκολλο αυτό παγώνει πλέον δια παντός η συνθήκη του WEL-LINGTON του 1988 για τις διαδικασίες αναφοράς με την εξόρυξη ορυκτών από την Ανταρκτική σύμβαση η οποία υπογραφέισα αρχικώς από ορισμένο μικρό αριθμό

κρατών, αν και ουδέποτε τεθείσα σε ισχύ, αποτελούσε πάντοτε ένα μεγάλο κίνδυνο για την προστασία της Ανταρκτικής και συγχρόνως μία μεγάλη απειλή για τη διατάραξη της ισορροπίας του παγκόσμιου κλίματος.

Η Ελλάδα, σε όλες τις συνόδους για τη δημιουργία του Πρωτοκόλλου αυτού από το 1989 έως το 1991 (Παρίσι, VILA DEL MAR, Μαδρίτη), ακολούθησε πιστώς τις ευρωπαϊκές θέσεις στο θέμα αυτό -οι οποίες και τελικώς επεκράτησαν έναντι των θέσεων των ΗΠΑ και Μεγ. Βρετανίας, οι οποίες ήσαν υπέρ της εξόρυξης ορυκτών από την Ανταρκτική- κάτι που χαιρέτισθηκε όχι μόνο από την πλειοψηφία των κρατών μερών της Συνθήκης Ανταρκτικής του 1959, αλλά και από περιβαλλοντικές διακυβερνητικές οργανώσεις όπως η GREEN PEACE, το ECO, το Ίδρυμα Κουστώ, το διεθνή τύπο και πληθώρα ξένων τηλεοπτικών καναλιών. Η στάση αυτή της χώρας μας υπαγορεύθηκε κυρίως από τους εξής λόγους:

α) Η Ελλάδα σε όλα τα διεθνή FORA τάσσεται υπέρ αυστηρών περιβαλλοντικών κανόνων και νομικών κριτηρίων.

β) Η απειλή για την καταστροφή του περιβάλλοντος της Ανταρκτικής είναι υπαρκτή, αφού ένα τυχόν ατύχημα κατά την εξόρυξη ορυκτών θα έχει σαν συνέπεια τη διατάραξη του κλίματος του πλανήτη μας μια και η ηπείρος αυτή, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν εκεί συντελεί στην εξασφάλιση της υπάρχουσας κλιματολογικής ισορροπίας του πλανήτη μας.

γ) Η χώρα μας είναι από το 1988 μέρος τόσο στη Συνθήκη της Ανταρκτικής 1959 για το νομικό καθεστώς της παγωμένης ηπείρου, όσο και στη Συνθήκη του 1980 για την Προστασία των Θαλάσσιων Βιολογικών Πόρων της Ανταρκτικής.

δ) Ήδη υφίσταται εθνικό επιστημονικό πρόγραμμα της χώρας μας για την Ανταρκτική. Εκ των πραγμάτων λοιπόν είμεθα υποχρεωμένοι να υποστηρίξουμε τις διεθνείς προτάσεις για την προστασία της παγωμένης ηπείρου, προκειμένου να τύχουν μελλοντικής υποστήριξης οι ελληνικές δραστηριότητες στην Ανταρκτική αφ' ενός εκ μέρους των υπόλοιπων κρατών της Συνθήκης της Ανταρκτικής του 1959 -είτε λέγονται αυτά "συμβουλευτικά κράτη-μέρη", δηλαδή κράτη-μέρη της συνθήκης που διαθέτουν ήδη δικούς τους επιστημονικούς σταθμούς στην Ανταρκτική, είτε "μη συμβουλευτικά κράτη-μέρη", δηλαδή κράτη σαν τη χώρα μας τα οποία όντας κράτη-μέρη στη Συνθήκη του 1959 δεν διαθέτουν ακόμη δικούς τους επιστημονικούς σταθμούς- αφ' ετέρου δε εκ μέρους των διεθνών περιβαλλοντικών οργανώσεων.

ε) Η υποστήριξη τέτοιων σημαντικών θεμάτων της διεθνούς πολιτικής από τη χώρα μας ενισχύει το διεθνές κύρος μας ως κράτους και ως λαού.

Εθέτοντες τα παραπάνω υπόψη της Ολομέλειας της Βουλής εισηγούμεθα την κύρωση του σχεδίου νόμου που υποβάλλουμε.

Αθήνα, 9 Ιουνίου 1993

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Β. Τσουδερού

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Β. Κοντογιαννόπουλος

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Α. Καραμανλής

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Θ. Αναγνωστόπουλος

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Α. Παπαδόγγονας